

Пролог

І ЧУДОВИСЬКО ХОЧЕ ЛЮБОВІ

Чудище обло, озорно, огромно,
стозевно и лаяй.

В. К. Тредіаковський

Жило-було на білому світі одне Чудовисько¹... А втім, не одне. Чудовиська у нас завсіди щедро водяться — не переводяться. І не жило те Чудовисько, а просто було. Існувало. Не живе, але й не мертве. Це Красуня жила. Та, яку згадане Чудовисько переслідувало, жадаючи «спізнати її красу».

І ось як усе було і як воно колись закінчилося. Хоча — чому колись? Хіба тепер красунь немає? А коли є, то є й чудовиська, до неї ласі. Бо, як сказано в одному стародавньому манускрипті, «Чудовисько завжди знайде Красуню, бо не може заспокоїтись, що, крім нього, Чудовиська, у світі білому чомусь є ще й Красуня і належить вона іншому, тому Чудовисько неодмінно забажає її спізнати і «потішитись її красою», тож Красуню від Чудовиська може врятувати лише її смерть...»

Хоча буває і навпаки, як то сталося-трапилося, коли красуня Кюрбелдішин-хатун смертю покарала в першу шлюбну ніч найбільшого завойовника тих часів... Так, так, самого Чингісхана.

І хоч історія ця не з наших днів — минуло вже чи не тисяча літ, — але вона все одно сучасна, бо в усі часи існували красуні й чудовиська. Існують вони й сьогодні, існуватимуть

¹ Чудовисько — жадлива фантастична істота, потворне страховище; так кажуть і про людину з негативними рисами й такими ж моральними якостями, надзвичайно жорстоку, люту і т. ін. (За тлумачним словником української мови) (Тут і далі прим. авт.).

і завтра-позавтра. І завжди чудовиська жадають потішитися вродою красунь.

Спершу автор хотів було назвати свій твір «Красуня і Чудовисько», але своєчасно пригадав, що у світовій літературі вже є твір із такою назвою. І, здається, не один і не в одного народу сюжет цей, як кажуть, мандрівний. І в усіх варіантах казки відбувається те саме казкове дійство: Чудовисько, захопившись Красунею, врешті-решт, перероджується. Якщо воно звіроподібне, то відбувається його трансформація, перетворення — під чарами любові. Себто любов рятує Чудовисько, і воно стає не просто кращим, не просто Принцом, а — Прекрасним Принцом.

Хоча це — казка. Розповідний народнопоетичний або писемно-літературний твір про ВИГАДАНІ ПОДІЇ ВИГАДАНИХ ОСІБ (виділення моє. — В. Ч.), іноді за участі фантастичних сил; те, що не відповідає дійсності, вигадка, байка. Одне слово, казка. Тож у ній все можливе, все-все.

Але ми — про життя. Реальне і про його — реальних, а не казкових — красунь і чудовиськ.

Отже: жила-була одна жінка. Для зручності назвімо її Красунею.

Заміжня. Гарного чоловіка мала, але... Потай — як це частенько й трапляється — зустрічалася з коханцем. Чи не цілий рік. Не відаючи, що він (коханець її) — маніяк. Душогубець, який уже погубив (історія справжня), жорстоко убивши 26 людей (жінок перед тим ще й гвалтував). Тож назвімо його для зручності Чудовиськом. Та він таким і був — Чудовиськом, якого вже давно чекала шибениця чи куля в потилицю.

І його вже не один рік розшукували правоохоронні органи, а він, убиваючи людей безневинних, у перерві між своєю «основною роботою» зустрічався із заміжною жінкою, яку буцімто кохав. Хто він був насправді — та жінка (Красуня) не відала. А любов у них була така, що ні пером описати, ні словами розказати — за її власним зізнанням.

Красуня довго зустрічалася зі своїм коханцем, що вирішила розлучитися з чоловіком, і вони (коханець той був нежонатий) уже готували заяву до ЗАГСу.

Але не встигли — коханця, нарешті, викрили і схопили правоохоронці. І лише тоді жінка дізналася, що коханець, з яким вона мала ось-ось іти до ЗАГСу, маніяк-душогубець і на його рахунок 26 загублених душ. Загублених жорстоко і в муках нелюдських.

І що ж? Чи Красуня бодай просто жажнулась, коли її коханий виявився Чудовиськом? Де там!

— Я його кохаю, — сказала вона. — І кохатиму, хоч би що там було і хоч би ким він не був.

— Але ж він... душогуб! Тими руками, що вас обіймав (до речі, міг і вас під кепський настрій відправити на той світ), він душив людей! Маніяк! Божевільний! Скільки людей погубив у таких муках жорстоких, що їх навіть уявити страшно — муки катованих ним приносили йому задоволення і сексуально збуджували його.

— Ну що ж, — у відповідь Красуня, — але це для вас він, як ви кажете, маніяк, а для мене — коханий. Я його любила і любитиму, хоч там як.

Засудили її коханого маніяка до смертної кари, але через скасування у нас такої — до довічного ув'язнення.

Тюрма до смерті.

А Красуня, готуючись іти заміж за те Чудовисько, вже шие весільну сукню. Навіть засуджені до «вишки» можуть за бажанням узяти (перебуваючи у в'язниці) шлюб. У нас демократія. Кожний маніяк, хоч би скільки він погубив душ, має право на збереження власного життя і на певні потреби у в'язниці. Йому зберігають життя, йому створюють оті умови.

Наша Красуня, приготувавши весільну сукню, чекає визначеного дня, коли її в тюрмі обвінчають з маніяком, якого вона ще кохає. А там... Після шлюбу Красуня буде їздити на побачення зі своїм Чудовиськом (в'язні мають право на одне

щомісячне короткотермінове побачення і одне тривале побачення щокварталу). І Красуня буде їздити у ті дні любитися з Чудовиськом — виявляється, і таке право у них є.

Ось таке воно, життя. Чудовисько, закохавшись у Красуню, під дією любові стало Прекрасним Принцом. Але це в казці. В реальному житті, як бачимо, Красуня, закохавшись у Чудовисько, стала... Ні-ні, не Прекрасною Принцесою, а як і її коханий, просто чудовиськом.

У чому сенс людського існування? — запитуємо ми. — Може, в пошуках любові?

Слово «любов» часом вимовляють м'яким голосом, аж трохи заплющивши очі. Але ж любов буває різною, самою романтикою це поняття не обмежується. Не менше п'яти видів. Це — за класифікацією філософа Еріха Фромма. Їх він описав у своєму творі «Мистецтво любові». (Всі види любові в цій праці називаються об'єктами, а саме почуття розглядається як шлях пізнання таїн людини.)

Братська любов — це почуття базується на відчутті єдності з іншими людьми. Це любов між рівними.

Материнська любов. Або ще — батьківська. Але вона з'являється не лише у батька-матері до дитини, це відчуття виникає з бажання допомогти слабшому, безпомічному.

Любов до себе. Фромм вважає її необхідною умовою для виникнення любові до іншого. І ще Фромм вважає (мабуть, справедливо): людина, яка не любить себе, не здатна любити взагалі.

Любов до Бога. Фромм вважає її основою всіх видів любові.

Еротична любов — чуттєве почуття двох дорослих людей одне до одного. Така любов вимагає повного злиття, єдності зі своїм обранцем. Природа такої любові — виняткова, тож таке почуття може існувати і в гармонії з іншими видами любові, і бути самотійним пориванням.

Ще варто згадати платонічну любов, що поєднується з прізвищем філософа Платона, — піднесене почуття, засно-